

Budapest

Ó, mint imádlak, mint szeretlek
csordult szívem bálványa, Pest;
ha rámfuvall százszínű lelked,
a vér ereiben újra pezsg.
Hogy ifjú kedvvel felkerültem,
egy más világ zajgott körültem
s sajgó reménnyel, tétován
bolyongtam útjaid során,
díszházaid kő-Bábelében
zendült meg lantomon a húr,
míg fönnről a lágy, kék azúr
szelíden simúlt elébem.
Zajnak, tudásnak városa
el nem felejtelek soha!

Vágyódtam én mindég utánad:
ha lábunk friss havat tapos,
s zivataros ütembe vágat
tovább a csörgő villamos;
de lantom egyformán magasztal,
ha langy, fuvalmas, halk tavasszal
aszfaltba nőtt lombok között
járkál selyembe öltözött
sok lányod, asszonyod s amint mén
színes napernyő-árny alatt
számítva, büszkén, hallgatag
hódít, igéz, reánk tekintvén...
Ó, Pest, mi sok szép asszonyod –
s szívet szivem mégsem lopott.

Mindegy. Habár ez a sugáros
érzés reménye nem követ,
szeretlek, édes, büszke város,
imádom a porod, köved,
a partot a nagy, zöld Dunával,
a szürke Gellért bércit által,
mely büszkén nyomja fel tovább
horpadt, de gőgös homlokát;
ott bűg, süvöltöz a hajósíp,
tolongnak a hidak előtt,
izzadnak a járókelők,
az elhagyott nyomor vívódik;
fuldoklik és felsír, az, ez,
de hangjok a zavarba vesz.

Amott a fellegekbe lebben
intőjelül, virágtalan,
méltóságos, sötét tömegben,
kőtrónusán az agg Arany.
Körötte sok korcs, vézna gyermek,
kik – törve – németül csevegnek
fitymálva a hazájukat.
S itt elfog egy bús hangulat:
várom, mikor mozdul ez ősz fej
s ércbuzogányt mikor ragad,
hogy az erőtlen fiakat
lesujtsa mózesi erővel.
Ércorrán másznak a legyek.
Nem mozdul... Én továbbmegyek.

Itt minden ifjú s mégis emlék,
itt minden új s máris erő;
e partokon nézhette seregét
Mátyás király, a Bécs-verő,
ott a lépcsőfal, ősi csarnok,
hol a lázas tömeg kavargott,
mit részeggé tett a tavasz.
Bezzeg megváltozott ma az!
Mert bár e hős nép szónokol még,

ma már az ifjú is öreg
s nem jár itt más, mint legfőlebb
néhány könyvtárőr, béna honvéd,
míg künn a rikkancs-száj szalad
s harsányan orditoz: „A Nap!”

A kávéház mélyébe soknak
kitárul az üres világ.
Az alkusz kínosan nyomorgat
szájában egy virzsiniát;
fenn a plafondon ég a villany,
a borfiú sűrögve illan;
a füst, a hő, a lárma nő,
a férfi sok, de több a nő,
ki összejő s mint holmi zsúrnál
ásít, kacag, fitymál, nevet,
mellette jajgat a gyerek,
kezében egy jófajta Journál
s a nagy tükörbe bágyatag
látszik a füstös forгатag.

Gyorsan fizessünk, itt az alkony,
menjünk hamar, megfojt e hely!
A népes korzó áll a parton
s a lányka mindig érdekel;
halkan susog a sok platánfa,
bódít a hó-akác virága,
az ember ismerőst kutat...
Nézd itten a szökőkutat!
Párkány-szögelletén a kádnak
sok moh-lepett, bús nimfa van
s orozlánfői untalan
gyöngyös, fehér vizet okádnak,
míg az emelt, magas sikon
blazirtan áll egy vén Triton.

Itt fényes az éj, mint a nappal
s akár az éj, bűnös a nap,
a vérbe lázadozva nyargal

a szenvedély s zajong, kacag.
A csendes utcán nagy titokban
vörössugárú lámpa lobban.
Egy udvaron sípláda szól
s a fél ház véle bűg, dalol,
elvész a szó a kába zajban.
Máshol nyekereg a hegedű,
hajlongva kér a félkezű,
és a szemétládára pattan
két sápatag, korán okos
négyéves lányka s – bosztonoz.

Az égi rózsák fenn kinyílnak,
a sárga hold az égre lép
s halkan kigyúl, mint földi csillag,
a sok bioszkóp szertesztét.
És tódul a néző ezerszám,
bőg, csattog a vastorku reklám:
„Szenzáció, szenzáció!
A zárdaszűz, a víziló...”
A cimpilimpi zúg, a smokk vár,
pesztonka, asztaloslegény
les, fészkelődik a helyén.
A „zenekar” munkába fog már
s helyéből mindenkit kitúr
pár raccsoló, pipes ficsúr...

Ó, én szeretlek áhítattal
tornyos, kavargó, büszke Pest!
Ha elpihensz s fáradva halkan
leszáll a csókos, csöndes est,
édes gyönyörtől fuldokolva
megyek ki a körútra nyomba.
Kék és forró az éjszaka,
halk a hegedűhúr zaja.
Bús lelkem ekkor átölelne
magyar, szerelmes városom,
szívemnek húrján átosan
kevély fajom szilaj keserve...

Bár tőlem olykor, pénz hiján
csak rossz hatost kap a cigány.

De félre tréfa, víg enyelgés,
halkabban édes ifjúság!
Így látja Pestet a szerencsés,
de jöjjenek csak a tusák
és törjenek meg búsan, őszén
térjek meg erre s itt időzzem,
nem ismerem meg e helyet
s árnyat találok fény helyett –
lehet, de Pest, szép ideálom,
bár megtör is majd aggkorom,
te majd felismersz akkoron
s engem megejt a régi álom.
Itthagytam lelkem, pénzemet:
elég ok, hogy szeresselek.

1906

(*Ö I.*, 104–109. old.)